

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ  
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β')  
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 9 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017 – ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:  
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

**A1.**

Στις άλλες δηλαδή αρετές/ ικανότητες, όπως εσύ ακριβώς λες, αν κάποιος ισχυρίζεται ότι είναι καλός αυλητής, ή (ότι είναι καλός) σε οποιαδήποτε άλλη τέχνη, στην οποία όμως δεν είναι, ή τον περιγελούν ή αγανακτούν / οργίζονται και οι συγγενείς του πλησιάζοντάς τον συμβουλεύουν σαν να είναι τρελός · στη δικαιοσύνη, όμως, και στην άλλη πολιτική αρετή, αν και ξέρουν για κάποιον ότι είναι άδικος, αν αυτός ο ίδιος λέει την αλήθεια σε βάρος του μπροστά σε πολλούς, πράγμα το οποίο στην πρώτη περίπτωση θεωρούσαν ότι είναι σωφροσύνη, να λέει δηλαδή κάποιος την αλήθεια, στην περίπτωση αυτή θεωρούν πως είναι τρέλα και ισχυρίζονται πως όλοι πρέπει να λένε ότι είναι δίκαιοι, είτε είναι, είτε όχι, αλλιώς (λένε) ότι είναι τρελός όποιος δεν προσποιείται (ότι κατέχει) την δικαιοσύνη, γιατί είναι αναγκαίο ο καθένας να μετέχει σ' αυτή κατά κάποιο τρόπο, διαφορετικά να μην έχει θέση ανάμεσα στους ανθρώπους.

**B1.**

Ο Πρωταγόρας θα χρησιμοποιήσει την εμπειρική απόδειξη. Το επιχείρημα στηρίζεται στην κοινή αντίληψη· δεν το θεμελιώνει απολύτως λογικά, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι δεν έχει κάποια ουσία. Ο Πρωταγόρας αγωνιά για την πειστικότητα του λόγου του και όχι τόσο για την εύρεση της αλήθειας και αυτό φαίνεται από την ταξινόμηση των προϋποθέσεων και των παραδειγμάτων που θα παραθέσει στην ενότητα αυτή.

Όλοι οι άνθρωποι πιστεύουν πως κάθε άνθρωπος μετέχει στη δικαιοσύνη και την πολιτική αρετή, γι' αυτό άλλωστε επιτρέπεται στον καθένα να μιλάει στην εκκλησία του δήμου, για θέματα που σχετίζονται μ' αυτές. Για να ισχυροποιήσει τα λεγόμενά του αναφέρεται σε ένα εμπειρικό παράδειγμα. Αν κάποιος ισχυριστεί ότι κατέχει μία τέχνη που δε γνωρίζει (π.χ. αυλητική), όλοι τον περιγελούν και του συμπεριφέρονται σαν να είναι τρελός, ενώ αν πει την αλήθεια τον θεωρούν συνετό και γνωστικό. Αν, όμως, κάποιος ομολογήσει ειλικρινώς ότι είναι άδικος τότε και αυτόν τον θεωρούν τρελό, παρά το γεγονός ότι είπε την αλήθεια.

Πιο συγκεκριμένα:

**Αποδεικτέα Θέση/ Συμπέρασμα: ήγουνται... ἀρετῆς** → Το συμπέρασμα αυτό στηρίζεται με δύο φράσεις – προκείμενες:

**α)** καὶ φασὶν πάντας... δικαίους ...δικαιοσύνην

**β)** ὡς ἀναγκαῖον... αὐτῆς...ἐν ἀνθρώποις

Η αποδεικτέα θέση έχει μορφή συμπεράσματος και στηρίζεται σε μία αποφαντική διατύπωση, ενώ οι δύο αιτιολογήσεις που ακολουθούν έχουν δεοντολογική διατύπωση (δεῖν, ἀναγκαῖον). Το ζητούμενο όμως είναι τι συμβαίνει και όχι τι πρέπει να συμβαίνει. Παρατηρούμε μάλιστα ότι ο α' συλλογισμός στηρίζεται σε υποκειμενικές κρίσεις που ισχύουν υπό όρους. Εδώ ουσιαστικά καταδεικνύει άμεσα την αναγκαιότητα και την καθολικότητα της πολιτικής αρετής και έμμεσα ότι είναι διδακτική. Αυτό απλώς το υπονοεί μέσω της επιβολής ποινής (του θανάτου ή της εξορίας) σ' αυτόν που δε λειτουργεί σύμφωνα με την αιδώ και τη δίκη. Η επιβολή αυτής της επονείδιστης ποινής μαρτυρά ότι ο άδικος θα έπρεπε να φροντίσει να εφαρμόσει την αιδώ και τη δίκη, αλλά αδιαφόρησε και δεν θέλησε να την υιοθετήσει στην κοινωνική του ζωή, όπως οι άλλοι συμπολίτες του. Η απόδοση ευθύνης προϋποθέτει πάντα την προσωπική συμμετοχή του ελεγχόμενου και τη δυνατότητα του να καταλήξει σε διαφορετικές επιλογές

απ' αυτές που τελικά έκανε. Επομένως με την επιβολή ποινής θα μάθουν όλοι την πρέπουσα συμπεριφορά.

Για άλλη μια φορά η καθολικότητα διαφαίνεται από το γεγονός ότι όλοι (πάντας) οφείλουν να λένε ότι είναι δίκαιοι, είτε είναι είτε όχι και απ' την αναφορά που κάνει ότι ο καθένας (οὐδένα ὄντιν' οὐχί) είναι αναγκασμένος να μετέχει στην πολιτική αρετή. Στις παραπάνω διατυπώσεις καταδεικνύεται και η αναγκαιότητα μέσα από τις φράσεις: «ἀναγκαῖον», «δεῖν», ακόμη και από την επιβολή ποινής.

Στο χωρίο «καί φασί... ἄνθρωποις» διαφαίνεται ότι αν κάποιος στερείται δικαιοσύνης και πολιτικής αρετής, πρέπει να υποκρίνεται ότι τις κατέχει, γιατί διαφορετικά θα περιθωριοποιηθεί, θα απορριφθεί κοινωνικά, αφού θα αποτελεί αρνητικό πρότυπο για την κοινωνία και εχθρό της κοινότητας. Αυτή η ποινή δεν είναι ελαφρότερη απ' αυτή του Δία, δεδομένης της σημασίας που έχει για τον άνθρωπο η κοινωνική ζωή. Επίσης ας μην λησμονούμε ότι ο άπολις αντιμετώπιζε τον κοινωνικό διασυρμό και στιγματισμό. Η πίστη στην αξία και στην αναγκαιότητα της δικαιοσύνης πρέπει να είναι καθολική, αφού αποτελεί βασική προϋπόθεση αρμονικής κοινωνικής συμβίωσης. Κανείς δεν πρέπει να διασπά την κοινωνική συνοχή.

Ο Πρωταγόρας προβάλλει τη συμβατική αντίληψη της αθηναϊκής κοινωνίας ότι δεν μπορεί να υπάρχει άνθρωπος χωρίς στοιχειώδες αίσθημα δικαιοσύνης, γι' αυτό και δεν ανέχονται οι Αθηναίοι κανέναν να ομολογεί ότι είναι άδικος, ότι δηλαδή αρνείται τη δυνατότητα και την υποχρέωση να είναι δίκαιος. Συγχρόνως διαφαίνεται η κοινωνική ηθική της Αθήνας, που απαιτούσε κάθε πολίτης να έχει πολιτική και κοινωνική συνείδηση, που στοιχειωδώς εκδηλώνεται με κατάφαση του δικαίου. Αυτό αναγκαστικά οδηγούσε στο να υποστηρίζει κανείς, έστω με λόγια, ότι ήταν δίκαιος. Εδώ φαίνεται η νοοτροπία των ανθρώπων που δεν τους ενδιαφέρει πολλές φορές η πραγματική τους εικόνα, το «εἶναι», όσο η εικόνα που συνάδει με τα προβαλλόμενα πρότυπα, το «φαίνεσθαι».

Κάποιοι άνθρωποι δεν ενδιαφέρονται να κάνουν μία σωστή πράξη, αλλά νοιάζονται μόνο για τη στάση που θα δείξουν στους άλλους. Η εικόνα αυτή της αθηναϊκής κοινωνίας δεν είναι μόνο αληθινή αλλά και διαχρονική. Πάντως ακόμη και ένας άδικος είναι σε θέση να διακρίνει τη δίκαιη από την άδικη πράξη. Αυτό σημαίνει ότι έχει μέσα του κάποια στοιχεία δικαιοσύνης, που όμως δεν έχουν καλλιεργηθεί επαρκώς, ώστε να τον αποτρέψουν απ' τη διάπραξη της αδικίας. Άρα δεν θα πει την απόλυτη αλήθεια, αν ισχυριστεί ότι είναι άδικος.

Ο Πρωταγόρας σε καμία περίπτωση δεν περνά το μήνυμα της υποκρισίας, αλλά θέλει να τονίσει ότι όλοι αναγνωρίζουν τη σπουδαιότητα της δικαιοσύνης και ότι δεν υπάρχει ούτε ένας που να την απορρίπτει. Κάτι τέτοιο θεωρεί ότι θα συνέβαινε στην περίπτωση που κάποιος παραδεχόταν ότι είναι άδικος. Δεδομένου ότι όλοι πήραν την αιδώ και τη δίκη από τον Δία, έχουν αυτές τις αρετές μέσα τους ως δυνάμει χαρακτηριστικά. Η δημόσια ομολογία ότι δεν τις έχουν θα σήμαινε την απόρριψή τους – ακύρωση της ίδιας της προσφοράς του Δία αλλά και διάψευση της ίδιας τους της φύσης. Μπορεί οι ενέργειες ενός άδικου ανθρώπου να είναι παράνομες και άδικες, με τα λόγια του όμως θα πρέπει να φαίνεται ότι η δικαιοσύνη αποτελεί κορυφαίο θεσμό κι ότι κι ο άδικος αναγνωρίζει την αξία της, ακόμη κι αν δεν την έχει αξιοποιήσει. Ίσως αυτή η άποψη του Πρωταγόρα είναι μια πρώτη αδύναμη έκφραση της θέσης του για το διδακτόν της αρετής: καθώς ο άνθρωπος ξέρει ότι έχει κάνει την αδικία, αλλά υποστηρίζει ότι είναι δίκαιος, αναγνωρίζει την αναγκαιότητα της δικαιοσύνης και γενικότερα της πολιτικής αρετής, η οποία υπάρχει σε λανθάνουσα κατάσταση μέσα του.

## **B2.**

Η κοινή γνώμη θεωρεί τρέλα το να ομολογεί κάποιος ότι δεν έχει σχέση με τη δικαιοσύνη. Η ολότητα των ανθρώπων ανέχεται ή απαιτεί, ακόμα και ένας άδικος να εμφανίζεται ως δίκαιος, να προσποιείται και να υποκρίνεται τον δίκαιο. Αυτός που είναι πραγματικά άδικος και το ομολογεί είναι τρελός.

Αν κάποιος ομολογήσει ειλικρινώς ότι είναι άδικος τότε και αυτόν τον θεωρούν τρελό, παρά το γεγονός ότι είπε την αλήθεια. Αυτό συμβαίνει, γιατί το να είναι κάποιος δίκαιος αποτελεί αναγκαίο, επιτακτικό όρο της συμμετοχής στην κοινωνική ζωή, αλλιώς θα θανατώνεται ή θα εκδιώκεται από την κοινότητα (εφαρμογή του νόμου του Δία), καθώς αποτελεί αρνητικό πρότυπο και υπάρχει κίνδυνος να διασαλεύσει την κοινωνική γαλήνη και να διασπάσει τη συνοχή της πόλης.

Αν ισχυριζόταν κάτι τέτοιο θα προκαλούσε την εκκλησία του δήμου ώστε να εφαρμόσει τον νόμο του Δία και να τον τιμωρήσει. Μια τέτοια συμπεριφορά θα ήταν διάπραξη «ὑβρεως» απέναντι στο Δία, που διένειμε μέσω του Ερμή σ' όλους το σεβασμό και τη δικαιοσύνη και έτσι με την επενέργεια της Νεμέσεως θα επερχόταν η «τίσις» του.

Επιπροσθέτως είναι τρελός όποιος λέει ότι είναι άδικος, αφού ουσιαστικά απαρνείται την ίδια του τη φύση, καθώς ο σεβασμός και η δικαιοσύνη ενυπάρχουν μόνο στον άνθρωπο ως φυσική προδιάθεση.

Έτσι κάθε άνθρωπος πρέπει να επιμένει ότι είναι δίκαιος, ακόμη και να προσποιείται επ' αυτού του θέματος· αυτό μάλιστα θεωρείται ένδειξη του συνετού ανθρώπου. Γενικά, πρέπει να είναι έκδηλη η συμμετοχή στην αρετή. Η δικαιοσύνη, λοιπόν, και η πολιτική είναι στοιχεία άρρηκτα συνδεδεμένα με τον άνθρωπο και κυρίως με τον πολίτη. Είναι τελικά μεγάλη η ευθύνη που βαραίνει αυτόν που δεν φρόντισε να διδαχτεί και να μάθει αυτά τα στοιχεία.

### **B3.**

Η Αθήνα, ήταν μια ύψιστη μορφωτική δύναμη που έδινε το φως της σ' όλη την Ελλάδα. Η τελείωση της Αθήνας ενισχύει την πολιτική δράση και δίνει τις προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ολόπλευρα και σύμμετρα αναπτυγμένων πολιτών.

Ήταν πρωτοφανής η πνευματική ανάπτυξη και μεγάλη η ακμή της παιδείας. Η Αθήνα έχει πνευματική πληρότητα που απορρέει από τους

δημοκρατικούς θεσμούς, από τα ιδεώδη και από τον τρόπο ζωής. Επομένως η αθηναϊκή πολιτεία αποτελεί μια ανεπανάληπτη μορφωτική δύναμη.

Οι Αθηναίοι, όποτε επρόκειτο να εκτελεστούν κάποια έργα που απαιτούσαν ειδικές τεχνικές γνώσεις, καλούσαν στην εκκλησία του δήμου ως συμβούλους και εισηγητές ανθρώπους ειδικούς, εμπειρογνώμονες. Κι αυτό αποτελεί σημαντική πληροφορία για το πώς έπαιρναν αποφάσεις, σχετικά με θέματα που εξαρτώνταν από κάποια συγκεκριμένη τεχνογνωσία. Με την αναγνώριση της αρμοδιότητας των εμπειρογνομόνων φαίνεται η εξειδίκευση, που είναι δείγμα σημαντικής ανάπτυξης, προηγμένης οργάνωσης της αθηναϊκής δημοκρατίας και διοίκησης και γενικότερα προϋπόθεση κοινωνικής ευδοκίμησης. Ο Σωκράτης, μάλιστα, ήταν θαυμαστής του ειδήμονα, του επαίοντα, αυτού δηλαδή που κατέχει καλά ένα αντικείμενο και μπορεί να εκφράσει γι' αυτό έγκυρη γνώμη. Έτσι, με την αναφορά του αυτή δείχνει να αποστρέφεται όποιον θα προσπαθούσε να μιλήσει για τεχνικά θέματα, ενώ δεν είχε μία στέρεη γνώση σχετικά με το αντικείμενο.

Όμως, η συμμετοχή όλων στη συζήτηση θεμάτων της πόλης επιβεβαιώνει τις αρχές της δημοκρατικής λειτουργίας της αθηναϊκής πολιτείας. Η εκκλησία του δήμου ήταν το κυρίαρχο συλλογικό όργανο της αθηναϊκής δημοκρατίας. Σ' αυτήν έπαιρναν μέρος ως ομιλητές και ψηφοφόροι όλοι οι γνήσιοι Αθηναίοι πολίτες. Εκεί, στο λόφο της Πνύκας, για θέματα ειδικής τεχνογνωσίας σύμβουλοι και εισηγητές ήταν μόνο οι ειδικοί. Για θέματα διοίκησης της πόλης, για διευθέτηση δηλαδή διοικητικών υποθέσεων, για διαχείριση του δημόσιου χρήματος, για διπλωματικές κινήσεις και για διεκπεραίωση διαφόρων δημόσιων θεμάτων, είχαν δικαίωμα λόγου εξίσου όλοι οι πολίτες-μέλη της συνέλευσης, ανεξάρτητα από την καταγωγή τους ή τις γνώσεις τους.

Η δημοκρατία, λοιπόν, στηρίζεται στην παρρησία / ελευθεροστομία και την ισηγορία. Το να εκφράζει κάποιος με θάρρος και ειλικρίνεια τη γνώμη του και να έχει το δικαίωμα να παίρνει το λόγο στη συνέλευση του

λαού εξίσου με τους άλλους συμπολίτες του ανεξαρτήτως καταγωγής, αξιώματος, οικονομικής κατάστασης αποτελεί αναμφισβήτητα μεγάλη κοινωνική πρόοδο. Αυτή η δυνατότητα συμμετοχής και η από κοινού λήψη αποφάσεων κάνει τους πολίτες υπεύθυνους, πρόθυμους να υποστούν ακόμη και θυσίες για να υπηρετήσουν το κοινό καλό, θεμελιωτές της κοινωνικής ευημερίας και ευδοκίμησης.

Ο Σωκράτης από το παράδειγμα που ανέφερε δεν βγάζει το συμπέρασμα ότι κατά τη γνώμη του η πολιτική τέχνη δεν είναι διδακτή, αλλά ότι οι Αθηναίοι δεν πιστεύουν στο διδακτό της αρετής ή, πιο σωστά, στην αναγκαιότητα της διδασκαλίας της τέχνης αυτής. Γνωρίζουν την τέχνη αυτή, άρα δεν χρειάζεται να τη διδαχθούν.

Το χωρίο **οὕτω δὴ ... αἰτία** αποτελεί το επιμύθιο. Περνά δηλαδή ο Πρωταγόρας απ' το μύθο στη λογική εξέταση των δεδομένων και με τη χρήση εμπειρικών στοιχείων θα καταλήξει σε κάποια συμπεράσματα.

Οι Αθηναίοι σε θέματα τεχνικής δέχονται τις συμβουλές μόνο απ' τους ειδήμονες, αλλά στα πολιτειακά ζητήματα δέχονται συμβουλές απ' όλους τους πολίτες και τελικά αποφασίζουν με γνώμονα την κυρίαρχη βούληση και την αρχή της πλειοψηφίας. Η πολιτική αρετή είναι κτήμα όλων, αφού η αιδώς και η δίκη έχουν μοιραστεί σ' όλους.

Αφού η πολιτική αρετή έχει δοθεί σ' όλους, άρα όλοι πρέπει να μετέχουν σ' αυτή, διαφορετικά δε θα υπάρχουν πόλεις. Ο σοφιστής θεωρεί ότι, επειδή η αιδώς και η δίκη δόθηκαν σύμφωνα με το μύθο άνωθεν, η πολιτική αρετή δεν είναι έμφυτη, εγγενής ιδιότητα του ανθρώπου, αλλά επίκτητη (αφού αποκτήθηκε στην τρίτη φάση εξέλιξης του ανθρώπου και του πολιτισμού) και επομένως διδακτή. Ο Πρωταγόρας υπονοεί ότι με τη φροντίδα και τη διδασκαλία οι Αθηναίοι πραγματώνουν τις φυσικές προδιαθέσεις τους, δηλαδή το σεβασμό και τη δικαιοσύνη, που αποτελούν, τον ακρογωνιαίο λίθο της πολιτικής αρετής, γεγονός που τους δίνει τη δυνατότητα να μετέχουν στα κοινά και να λαμβάνουν αποφάσεις για τα πολιτειακά τους ζητήματα.

Τέλος, είναι φανερό ότι για τον Πρωταγόρα τόσο η ηθική (η αιδώς) όσο και το δίκαιο (που εκφράζεται μέσα από τους νόμους) έχουν στενή σχέση μεταξύ τους

και κοινό σκοπό, τη διατήρηση και συνοχή της κοινωνίας. Η ηθική δεν υπηρετεί την ηθική τελειοποίηση του ανθρώπου, όπως ήθελε ο Σωκράτης και άλλοι φιλόσοφοι, αλλά έχει κοινωνικό χαρακτήρα και σκοπό. Μαζί με τους κανόνες δικαίου αποτελεί το θεμέλιο πάνω στο οποίο στηρίζεται η οργανωμένη κοινωνία και η πολιτεία.

**B4.**

- α. Σωστό**
- β. Λάθος**
- γ. Σωστό**
- δ. Σωστό**
- ε. Λάθος**

**B5.**

**α.**

|                   |
|-------------------|
| ἴωσιν: εισιτήριο  |
| δεῖ : ένδεια      |
| ἀνέχονται: έξη    |
| εἰδῶσι: συνείδηση |

**β.**

1. Ο επιστήμονας οφείλει να έχει όχι μόνο υψηλή κατάρτιση αλλά και ηθικές αρετές.
2. Ο ένθετος / ενδιαθέτος λόγος είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα του ανθρώπου.
3. Η «δημιουργική γραφή» είναι το αντικείμενο του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών μου.

**Γ1.**

Γιατί όταν ο λόγος χάσει και τη γοητεία του ομιλητή και τη φωνή (του) και τις αλλαγές/ τα ρητορικά τεχνάσματα που χρησιμοποιούνται στη ρητορική, επιπλέον, όμως, και τον επίκαιρο χαρακτήρα και το ενδιαφέρον το σχετικό με τη δράση, και τίποτα δεν υπάρχει που να συμβοηθεί και να συμπείθει, αλλά όταν, αφενός, (ο λόγος) στερηθεί και απογυμνωθεί από όλα όσα έχουν προαναφερθεί και, αφετέρου, κάποιος διαβάξει αυτόν χωρίς πειστικότητα και χωρίς να παρουσιάζει κανένα χαρακτήρα αλλά σαν να απαριθμεί, εύλογα, νομίζω, ότι φαίνεται (ο λόγος) κενός σ' αυτούς που ακούν / στο ακροατήριο. Αυτά ακριβώς κατεξοχήν θα έβλαπταν και τον τώρα παρουσιαζόμενο (λόγο) και θα (τον) έκαναν να φαίνεται κατώτερος / πιο ασήμαντος.

**Γ2.**

**α)**

|                            |
|----------------------------|
| ἀναγινώσκη: ἀνάγνωθι       |
| ἀπαριθμῶν: ἀπαριθμοῖεν     |
| μάλιστα: μάλα              |
| τοῖς ἀκούουσιν: ἀκούσεσθαι |
| φαίνεσθαι: φανῆτε          |

**β)** τοῦ μέν προειρημένου ἅπαντος ἔρημοι γένωνται.

**Γ3.**

**α)**

- τῶν μεταβολῶν: ἀντικείμενο στο ρήμα «ἀποστερηθῇ»

- τῶν προειρημένων: γενική αντικειμενική στο «ἔρημος» και «γυμνός» και επιθετική μετοχή.
- γυμνός: κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο «λόγος» του ρήματος «γένηται»
- εἰκότως: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο «δοκεῖ»
- τοῖς ἀκούουσι: δοτική προσωπική του κρίνοντος προσώπου στο «δοκεῖ» και επιθετική μετοχή

β)

- «Ἄπερ και...ἂν βλάψει»: πρόκειται για κύρια πρόταση, αφού το αναφορικό «ἄπερ» στην αρχή περιόδου δεν εισάγει δευτερεύουσα πρόταση και ισοδυναμεί με το δεικτικό «ταῦτα».
- «ἄπερ»: Υποκείμενο του ρήματος «ἂν βλάψει», αττική σύνταξη.
- «τόν ἐπιδεικνύμενον»: Αντικείμενο στο ρήμα «ἂν βλάψει» και επιθετική μετοχή.
- φαίνεσθαι: ἀναρθρο απαρέμφατο του αποτελέσματος στο «ἂν ποιήσειεν».
- φαυλότερον: κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο του απαρεμφάτου «φαίνεσθαι», «τόν ἐπιδεικνύμενον».

**Επιμέλεια: Γεωργονίκου Γεωργία**

**Κολοκυθά Δήμητρα**

**Μαντουβάλου Ηλιόχαρη**

**Μανωλάκη Αγγελική**